

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: TN-11S/80/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3022200259
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Piroš
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2024:3022200259.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Piroša (sudca spravodajca) a členov senátu JUDr. Drahomíry Mikulajovej a JUDr. Mgr. Kataríny Haviarovej, v právnej veci žalobcu: A. B. C., nar.: XX.XX.XXXX, trvale bytom: D. X, XXX XX E., právne zast.: JANÍČEK LEGAL s. r. o., so sídlom: Kominárska 2,4, 831 04 Bratislava, IČO: 52 961 249, proti žalovanému: Krajský súd v Trenčíne, so sídlom: Nám. sv. Anny 28, 911 50 Trenčín, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1Sprl/2901/2022 zo dňa 14.06.2022, takto

rozhodol:

I. Súd rozhodnutie žalovaného Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 1Sprl/2901/2022 zo dňa 14.06.2022 a rozhodnutie Okresného súdu Trenčín sp. zn. Sprl/224/2022 zo dňa 20.04.2022 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Trenčín na ďalšie konanie.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu dôvodne vynaložených trov konania v úplnom rozsahu, v sume aká bude vyčíslená v uznesení o výške trov konania vydanom po právoplatnosti tohto rozsudku, a to v lehote 15 dní od právoplatnosti uznesenia o výške trov konania.

odôvodnenie:

Administratívne konanie

1. Žalobca ako žiadateľ požiadal dňa 19.04.2022 e-mailom Okresný súd Trenčín na základe zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o slobodnom prístupe k informáciám“ alebo „zákon o slobode informácií“ alebo aj „infozákon“) o sprístupnenie všetkých zápisníc o pojednávaní z konania vedeného Okresným súdom Trenčín pod sp. zn.: 36Cb/197/2009.

2. Dňa 20.04.2022 bolo vydané rozhodnutie Okresného súdu Trenčín pod sp. zn.: Sprl/224/2022 (ďalej ako „prvostupňové rozhodnutie“ alebo aj „rozhodnutie Okresného súdu Trenčín“), ktorým Okresný súd Trenčín ako povinná osoba podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám žiadosť žalobcu odmietol, keďže požadovaná informácia sa týka rozhodovacej činnosti súdu.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie.

4. Dňa 14.06.2022 bolo vydané rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne pod sp. zn.: 1Sprl/2901/2022 (ďalej ako „napadnuté rozhodnutie“ alebo aj „rozhodnutie odvolacieho orgánu“ alebo aj „rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne“), ktorým Krajský súd v Trenčíne ako príslušný orgán podľa § 19 ods. 2 zákona o slobodnom prístupe k informáciám podané odvolanie zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací orgán uviedol, že v právnom režime zákona o slobodnom prístupe k informáciám má každý žiadateľ právo na prístup k rovnakému rozsahu informácií

zo súdneho spisu. Sú to práve súdne rozhodnutia, ktoré sú zo súdnych spisov v zmysle § 82a ods. 5 zákona č. 757/2004 Z. z. sprístupňované žiadateľom bez rozdielu. Sprístupnenie ostatných informácií zo súdnych spisov je obmedzené ustanovením § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Povinná osoba musí prihliadnuť na charakter požadovanej informácie a pokiaľ dospeje k záveru, že požadovaná informácia sa týka rozhodovacej činnosti súdu, následne už len vykoná úvahu, či požadovaná informácia je alebo nie je rozhodnutím, ktoré sa sprístupňujú podľa § 82a ods. 5 zákona č. 757/2004 Z. z. Odvolací orgán ďalej uviedol, že pokiaľ žalobca vo svojom odvolaní dôvodil judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, tak neuviedol žiadne konkrétne rozhodnutie, s ktorým by sa odvolací orgán mal vysporiadať. Odvolací orgán ďalej poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré sa týkajú konaní vedených pred vnútroštátnymi súdmi, v ktorých vyššia súdna autorita dospela k výkladu ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám, pričom ide o rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 3Sž/8/2009 zo dňa 18.02.2010 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 2Sž/7/2016 zo dňa 22.11.2018. Pokiaľ žalobca ako odvolateľ argumentoval, že jeho žiadosť sa týkala právoplatne rozhodnutej veci, tak odvolací orgán uviedol, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že právoplatným skončením súdneho konania zanikajú obmedzenia prístupu k informáciám ustanovené v § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Predmetné ustanovenie nerozlišuje medzi prebiehajúcim a právoplatne skončeným súdnym konaním. Odvolací orgán nezdieľa názor, že okamihom právoplatnosti súdneho rozhodnutia sa stáva celý obsah súdneho spisu po vylúčení osobných údajov vecou verejnou, ku ktorému má ktokoľvek prístup na podklade žiadosti o sprístupnenie informácií. Podľa názoru odvolacieho orgánu nikdy nebolo zámerom zákonodarcu obmedziť prístup k informáciám zo súdneho spisu iba na prebiehajúce súdne konanie a nikdy nebolo zámerom zákonodarcu uložiť súdom ako povinným osobám povinnosť, aby po právoplatnosti súdneho rozhodnutia na požiadanie verejnosti kopírovali, anonymizovali a sprístupňovali celé súdne spisy v zákonom stanovenej lehote 8 pracovných dní. Odvolací orgán sa nestotožnil ani s námietkou žalobcu ako odvolateľa, v ktorej dôvodil, že povinná osoba mala hľadať iný spôsob ako požadované informácie sprístupniť, keďže na takýto postup nebol zákonný dôvod za situácie, keď povinná osoba dospela k záveru, že sprístupnenie požadovaných zápisníc o pojednávaní vylučuje ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Odvolací orgán ďalej uviedol, že povinná osoba správne dospela k záveru, že ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám vylučuje sprístupnenie zápisníc o pojednávaní ako takých. Princíp prístupu k informáciám týkajúcim sa rozhodovacej činnosti súdu je postavený na zásade neobmedzeného prístupu k samotným rozhodnutiam súdov, a to aj neprávoplatným. Zápisnice o pojednávaní sa týkajú rozhodovacej činnosti súdu a tento charakter nestrácajú ani po právoplatnom skončení konania.

Žaloba, žalobné body a argumentácia žalobcu

5. Žalobca podal na Krajský súd v Trenčíne správnu žalobu, ktorou sa domáha preskúmania napadnutého rozhodnutia.

6. Žalobca v podanej správnej žalobe uviedol, že pred vydaním rozhodnutia povinnej osoby a rozhodnutia odvolacieho orgánu došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy. Informácie, ktoré žalobca požadoval sa nenachádzajú v administratívnom spise ako celok/v úplnom znení. Požadované informácie teda nikdy neboli súčasťou administratívneho spisu a ani z tohto administratívneho spisu neboli riadne vylúčené na nevyhnutnú dobu, napríklad počas nazerania do spisov, čo je výlučne doba, počas ktorej tieto informácie mohli byť vyňaté z administratívneho spisu. Administratívny spis neobsahuje ani formálny úradný záznam, že požadované dokumenty boli súčasťou administratívneho spisu a ani záznam, že boli z neho vylúčené za podmienok ustanovenia § 23 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej ako „správny poriadok“).

7. Žalobca má za to, že došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, čo malo za následok vydanie nezákonného rozhodnutia, keďže žalobca nedostal možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia odvolacieho orgánu pred jeho vydaním, čím došlo k vážnemu procesnému pochybeniu, a to k podstatnému porušeniu ustanovení upravujúcich toto konanie, konkrétne ustanovenia § 33 ods. 2 správneho poriadku.

8. Žalobca je toho názoru, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov, pretože žalovaný sa nevysporiadal s otázkou, či je skutočne potrebné vzhľadom na charakter požadovaných informácií a okolnosti prípadu, žalobcovi tieto informácie neposkytnúť v celom rozsahu a prečo je dôvodné pristúpiť k najprísnejšiemu zásahu do základného práva na informácie.

9. Žalobca uviedol, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, pretože žalovaný v tomto rozhodnutí tvrdil, že (i) ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám nerozlišuje medzi prebiehajúcim a právoplatne skončeným konaním, (ii) v režime zákona o slobodnom prístupe k informáciám majú byť sprístupňované iba súdne rozhodnutia a zo sprístupnenia sú vylúčené tie informácie, ktoré sú prístupné iba účastníkom súdnych konaní, (iii) povinná osoba nemá skúmať, či obmedzenie práva na informácie zodpovedá čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ale má dôsledne aplikovať zákon o slobodnom prístupe k informáciám, (iv) konkrétna judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky týkajúca sa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám nie je relevantná a ustanovenie § 97 zákona č. 162/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej ako „CSP“) vylučuje aplikáciu zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Žalobca má za to, že žalovaný nesprávne právne interpretoval ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám a jeho účel, pričom vôbec nerešpektoval rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

10. Žalobca na záver podanej správnej žaloby navrhol, aby správny súd preveril, či sa v administratívnom spise nachádzali počas administratívneho konania požadované informácie - všetky zápisnice o pojednávaní z konania vedeného Okresným súdom Trenčín pod sp. zn.: 36Cb/197/2009. Žalobca vo svojom žalobnom návrhu navrhol, aby správny súd zrušil napadnuté rozhodnutie ako aj prvostupňové rozhodnutie a vec vrátil Okresnému súdu Trenčín ako prvostupňovému orgánu verejnej správy na nové konanie.

Vyjadrenie k žalobe

11. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe poukázal na § 32 ods. 2 správneho poriadku. Pre rozhodnutie v danej veci bolo nevyhnutné vykonať zisťovanie v rozsahu, či je u prvostupňového orgánu verejnej správy evidované súdne konanie pod sp. zn.: 36Cb/197/2009 a či v danej súdnej veci bolo vykonané pojednávanie, z ktorého bola vyhotovená zápisnica. Skúmanie obsahu zápisníc nebolo potrebné s ohľadom na právny názor prvostupňového ako aj odvolacieho orgánu, ktorý názor spočíval v tom, že sprístupnenie zápisníc o pojednávaní vylučuje ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Žalovaný preto uviedol, že administratívny spis bol a aj je úplný. V danom prípade nebolo potrebné zadávať do administratívneho spisu kópie zápisníc o pojednávaní zo súdneho spisu, a to práve z dôvodu, že nebolo potrebné skúmať obsah týchto zápisníc. Prvostupňový orgán v súlade s ustanovením § 32 ods. 1 správneho poriadku presne a úplne zistil skutočný stav veci, teda že súdne konanie pod sp. zn.: 36Cb/197/2009 je evidované a súdny spis obsahuje zápisnice o pojednávaní.

12. Žalovaný ďalej uviedol, že zákon o slobodnom prístupe k informáciám je lex specialis vo vzťahu k správneho poriadku, pričom zákon o slobodnom prístupe k informáciám špeciálne upravuje procedúru odvolacieho konania, a to v ustanovení § 19, z ktorého vyplýva povinnosť odvolacieho orgánu rozhodnúť o odvolaní do 15 dní od jeho predloženia, pričom nedodržanie tejto lehoty má za následok fikciu rozhodnutia, ktorým bolo odvolanie zamietnuté a napadnuté rozhodnutie potvrdené. Vzhľadom na uvedenú lehotu odvolací správny orgán rozhoduje o odvolaní v podstate len niekoľko dní po tom, ako oprávnená osoba podala odvolanie, v ktorom uviedla všetky dôvody, ktoré považovala za podstatné. Okrem toho žalovaný poukazuje na ustanovenie § 60a správneho poriadku, v zmysle ktorého ustanovenia prvej a tretej časti sa na odvolacie konanie vzťahujú primerane.

13. Žalovaný zotrval na názore, že pri výklade ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám musí byť dôležitým výkladovým pravidlom zámer zákonodarcu. V tejto súvislosti žalovaný poukazuje na konania vedené na Ústavnom súde Slovenskej republiky sp. zn.: I. ÚS 308/2019 a IV. ÚS 2/2020. V uvedených konaniach Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky ako sťažovateľ napadlo ústavnými sťažnosťami rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 3Sžik/1/2018 a 5Sžik/3/2018, keďže napadnuté rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa sťažovateľa formulujú v celku prelomový a kategorický záver, že obmedzenie prístupu k informáciám podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám nie je možné aplikovať na akékoľvek

informácie týkajúce sa právoplatne skončeného konania (vrátane vyjadrení strán), hoci zo znenia tohto ustanovenia také pravidlo nevyplýva. Napadnuté rozhodnutia sú preto podľa sťažovateľa prejavom svojvôle, odôvodnené neakceptovateľným a neudržateľným spôsobom, a preto arbitrárne. Žalovaný podotkol, že v danej veci bolo sťažovateľom Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré je v agende slobodného prístupu k informáciám odvolacím správny orgánom vo vzťahu ku krajskému súdu ako prvostupňovému správny orgán, pričom z ustanovenia § 59 ods. 3 správneho poriadku vyplýva viazanosť právnym názorom odvolacieho správneho orgánu. Žalovaný zdôraznil, že taký výklad ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám, že po právoplatnom skončení konania by mal byť súdny spis verejne prístupný, považuje za extrém aj v európskom priestore.

14. Žalovaný navrhol, aby správny súd žalobu zamietol. Žalovaný alternatívne navrhol, aby správny súd preskúmal podanie žalobcu, ktoré bolo prvostupňovému orgánu doručené dňa 19.04.2022 a ktorým požiadal o sprístupnenie všetkých zápisníc o pojednávaní z konania vedeného pred Okresným súdom Trenčín pod sp. zn.: 36Cb/197/2009, a to z toho hľadiska, či predmetné podanie je skutočne žiadosťou o sprístupnenie informácií podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám, alebo či ide podľa obsahu podania o žiadosť o nahliadnutie do súdneho spisu. Žalovaný pripustil, že v danom prípade mohlo dôjsť k nesprávne posúdeniu podania, a teda nejde o žiadosť o sprístupnenie informácií podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám, pretože predmetom podania je žiadosť žalobcu o poskytnutie kópie podstatnej časti súdneho spisu, a to, čoho sa žalobca vo svojom podaní domáhal, je vo svojej podstate nahliadnutie do súdneho spisu. Pokiaľ je predmetom žiadosti poskytnutie kópie celého súdneho spisu alebo jeho podstatnej časti, nemôže ísť o žiadosť o informáciu podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám. V prípade, ak by správny súd zrušil žalobou napadnuté rozhodnutia správnych orgánov z dôvodu, že konajúce správne orgány posudzovali vec podľa nesprávnej právnej úpravy a podanie žalobcu podľa jeho skutočného obsahu nebolo žiadosťou o sprístupnenie informácií podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ale žiadosťou o nahliadnutie do spisu, tak žalovaný navrhol, aby správny súd o trovách konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Replika

15. Žalobca vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného uviedol, že v podanej správnej žalobe poukázal na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo všeobecnosti, ktorá platí univerzálne, keďže ide o určité všeobecné interpretačné pravidlá.

16. Žalobca ďalej poukázal na to, že žalovaný vo svojom vyjadrení uviedol, že požadované informácie, a to konkrétne všetky zápisnice o pojednávaní z konania pred Okresným súdom Trenčín pod sp. zn.: 36Cb/197/2009 neboli súčasťou administratívneho spisu, nakoľko rozsah a správnosť anonymizácie nie je ani nikdy nebola predmetom konania. Žalovaný túto skutočnosť odvodzuje od nesprístupnenia žalobcom požadovaných informácií v celom rozsahu. Podľa názoru žalobcu tým žalovaný priamo potvrdzuje tvrdenie žalobcu o tom, že požadované informácie nikdy neboli súčasťou administratívneho spisu v žiadnom rozsahu. Žalovaný teda v kontexte vyššie uvedených skutočností potvrdil, že potrebu anonymizácie žalobcom požadovaných informácií neskúmal, nakoľko na to nevidel žiadny dôvod. Žalobca je toho názoru, že žalovaný bol vždy (za každých okolností) povinný skúmať, či žalobcom požadované informácie možno sprístupniť po vylúčení tých, ktoré by sa potenciálne mohli dotknúť práv a oprávnených záujmov tretích osôb, prípadne iných právom chránených záujmov. Tento výklad je pritom vlastný všetkým dôvodom obmedzenia prístupu k informáciám, nakoľko predstavuje všeobecné interpretačné pravidlo pri sprístupňovaní informácií.

17. Žalobca poukázal na účelovú argumentáciu žalovaného, keďže vo svojom vyjadrení žalovaný uviedol argumentáciu, resp. názor Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, pričom v danej veci nejde o záväzný právny názor odvolacieho správneho orgánu vo vzťahu k žalovanému. Teda žalovaný poukázal na argumentáciu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z jeho vlastnej ústavnej sťažnosti, ktorá navyše bola odmietnutá (čo je samo o sebe zmätočné).

18. Žalobca považoval za potrebné vyjadriť sa aj k tomu, že žalovaný navrhol súdu, aby žalobcovu žiadosť o sprístupnenie ním požadovaných informácií z 20.04.2022 (žiadosť bola podaná 19.04.2022 e-mailom – pozn. súdu) preskúmal, či sa v konkrétnom prípade nejedná o žiadosť o nahliadnutie do súdneho spisu v intenciách ustanovenia § 97 a nasl. CSP. V tejto súvislosti žalobca uviedol, že ak by

mal byť prijatý záver žalovaného o obchádzaní ustanovenia § 97 CSP prostredníctvom žiadosti podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám, pričom ustanovenie § 97 CSP by sa stalo obsolentným, tak toto tvrdenie žalovaného považuje žalobca za zavádzajúce. Ustanovenie § 97 CSP sa vzťahuje na iný okruh subjektov a jeho úprava smeruje k možnosti oboznamovať sa s obsahom súdneho spisu počas prebiehajúceho súdneho konania. To platí rovnako pre sporové strany, ich zástupcov, ako aj iné osoby, ktoré preukážu, že na nahliadnutie do súdneho spisu majú vážne dôvody a súčasne týmto nahliadnutím nebudú dotknuté práva sporových strán. Ostatným subjektom však právo na prístup k informáciám (hoci v podstatne užšom rozsahu) poskytuje práve zákon o slobodnom prístupe k informáciám a nie CSP ako sa mylne domnieva žalovaný. Ak by na konkrétne okolnosti platil formalistický výklad žalovaného, tak by to znamenalo, že v režime zákona o slobodnom prístupe k informáciám sú sprístupňované iba také informácie zo súdnych konaní, ktoré sa zverejňujú v zmysle ustanovenia § 82a zákona č. 757/2004 Z. z. Práve v dôsledku takéhoto výkladu relevantných ustanovení zákona o slobodnom prístupe k informáciám (t. j. výkladu predostretého žalovaným) je možné dospieť k záveru o obsolentnosti určitej právnej normy. To však za načrtnutých okolností platí s tým rozdielom, že obsolentným by sa v tejto situácii nestalo ustanovenie § 97 CSP, ale práve naopak normy zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

Duplika

19. Žalovaný oznámil správne súdu, že ďalšie vyjadrenie vo veci nepodáva, avšak v plnom rozsahu zotrváva na obsahu svojho vyjadrenia k podanej v správnej žalobe.

Posúdenie opodstatnenosti žaloby - podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov súdom

20. Zákonom č. 151/2010 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol zriadený Správny súd v Banskej Bystrici. Podľa § 3 ods. 1 písm. a) uvedeného zákona výkon súdnictva prechádza od 01.06.2023 z krajských súdov na správne súdy vo všetkých veciach, v ktorých je od 01.06.2023 daná právomoc správnych súdov, a to z Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Trenčíne a Krajského súdu v Žiline na Správny súd v Banskej Bystrici. Vzhľadom na uvedené sa toto konanie pôvodne vedené na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn.: 11S/80/2022 vedie na Správnom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn.: TN-11S/80/2022.

21. Správny súd v Banskej Bystrici po preštudovaní celého spisového materiálu zistil, že žalobca podal dňa 19.04.2022 žiadosť o sprístupnenie informácií podľa infozákona, v ktorej požiadal Okresný súd Trenčín o sprístupnenie všetkých zápisníc o pojednávaní z konania vedeného Okresným súdom Trenčín pod sp. zn.: 36Cb/197/2009. Dňa 20.04.2022 bolo vydané Okresným súdom Trenčín ako povinnou osobou rozhodnutie pod sp. zn.: Sprl/224/2022, ktorým bola žiadosť žalobcu ako žiadateľa odmietnutá. Proti tomuto prvostupňovému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie. Dňa 14.06.2022 vydal Krajský súd v Trenčíne ako odvolací orgán rozhodnutie pod sp. zn.: 1Sprl/2901/2022, ktorým podané odvolanie žalobcu zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

22. Predmetom súdneho prieskumu pred správnym súdom je rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 14.06.2022, sp. zn.: 1Sprl/2901/2022, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Okresného súdu Trenčín zo dňa 20.04.2022, sp. zn.: Sprl/224/2022.

23. Správny súd na žiadosť žalobcu nariadil pojednávanie na deň 19.06.2024. Prítomný žalobca sa na pojednávaní vyjadril v zhode s jeho písomnými podaniami doručenými súdu, pričom správny súd dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná.

24. V prvom rade sa správny súd zaoberal námietkou nepreskúmateľnosti pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov. Po oboznámení sa s obsahom oboch rozhodnutí správny súd konštatuje, že tieto obsahujú všetky zákonom stanovené náležitosti. Napadnuté rozhodnutie žalovaného obsahuje uvedenie podstatných námietok žalobcu a aj to, ako sa s nimi žalovaný vysporiadal. Z odôvodnenia oboch rozhodnutí vyplýva, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie a žalovaný dostatočne jasne a zrozumiteľne uviedol úvahy, ktorými vykonané dôkazy vyhodnotil a na základe ktorých dospel k rovnakému záveru ako prvostupňový orgán, ktorý odmietol sprístupniť požadované informácie. Napadnuté rozhodnutie žalovaného ako aj prvostupňové rozhodnutie tak zodpovedajú kritériám, ktoré sa vyžadujú v rámci požiadavky na spravodlivé konanie, poskytujúce dostatočnú mieru ochrany práv

jeho účastníkov, vrátane práva na primerané odôvodnenie rozhodnutia, teda zrozumiteľnosť rozhodnutia a dostatok ním vyjadrených dôvodov podporujúcich výrok.

25. Ako nedôvodnú správny súd vyhodnotil aj žalobnú námietku, ktorú vzniesol žalobca v podanej správnej žalobe, a to, že došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy v tom, že žalobca nedostal možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne pred jeho vydaním. K tomuto správny súd uvádza, že zákon o slobodnom prístupe k informáciám je lex specialis vo vzťahu k správneho poriadku, pričom zákon o slobodnom prístupe k informáciám špeciálne procedúru odvolacieho konania upravuje, a to v ustanovení § 19 tohto zákona. Z tohto ustanovenia vyplýva povinnosť odvolacieho orgánu rozhodnúť o odvolaní do 15 dní od jeho predloženia. Vzhľadom na uvedenú pomerne krátku lehotu odvolací správny orgán rozhoduje o odvolaní v podstate len niekoľko dní potom, ako oprávnená osoba podala odvolanie. V tomto smere správny súd poukazuje na ustanovenie § 60a správneho poriadku, v zmysle ktorého sa ustanovenia prvej a tretej časti na odvolacie konanie vzťahujú primerane. Teda v danom prípade nevyužitie § 33 ods. 2 správneho poriadku s odkazom na § 60a správneho poriadku vzhľadom na krátku lehotu na rozhodnutie o odvolaní podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám nemožno kvalifikovať ako podstatné porušenie ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy.

26. Ďalšou žalobcovou námietkou bolo tvrdenie, že rozhodnutie žalovaného vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí, pretože žalovaný nesprávne právne interpretoval ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Správny súd po preskúmaní oboch rozhodnutí uvádza, že v prvostupňovom rozhodnutí sa Okresný súd Trenčín vôbec nezaoberal tým, či v danom prípade ide o prebiehajúce (živé) alebo právoplatne skončené súdne konanie a v napadnutom rozhodnutí Krajský súd v Trenčíne uviedol, že pri nesprístupnení informácií podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám nie je potrebné skúmať, či ide o prebiehajúce (živé) alebo právoplatne skončené súdne konanie. K tomuto správny súd považuje za potrebné uviesť, že početná rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 3Sžik/1/2018, 7Sžik/1/2019 a 5Sžik/3/2018) pri posúdení obmedzenia sprístupnenia informácie podľa uvedeného zákonného ustanovenia výslovne rozlišuje, či sa žiadajú informácie v rámci prebiehajúceho konania (živá vec) alebo v rámci právoplatne skončenej veci. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že účelom obmedzenia sprístupnenia informácií, ktoré sa týkajú rozhodovacej činnosti súdu, je garantovať nezávislosť súdnictva a vylúčiť tým paralelný priebeh súdneho procesu na verejnosti. Takéto obmedzenie môže trvať iba dovtedy, dokiaľ rozhodovacia činnosť v danej veci prebieha. V právoplatne skončenej veci bude nesprístupnenie informácie predstavovať výnimku, ktorej prípadnú existenciu bude povinná osoba povinná vo vzťahu ku konkrétnemu verejnemu záujmu riadne preukázať a zároveň presvedčivo odôvodniť. Správny súd k tomuto uvádza, že vzhľadom na uvedené mal žalovaný (ako aj okresný súd) primárne skúmať, či predmet žiadosti žalobcu sa týkal prebiehajúceho alebo právoplatne skončeného súdneho konania. Oprávnenie odmietnuť sprístupnenie informácie trvá iba dovtedy, kým trvá dôvod nesprístupnenia, čo v danej veci predstavuje trvanie súdneho konania do jeho právoplatného skončenia. Správny súd dodáva, že výnimky zo sprístupnenia informácií je vždy potrebné vykladať reštriktívne. Teda žalovaný, ako aj okresný súd, vec nesprávne právne posúdili, a to tým, že nerozlišovali pri výklade ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám medzi prebiehajúcim a právoplatne skončeným súdnym konaním. Na základe uvedeného správny súd považoval predmetnú žalobnú námietku spočívajúcu v nesprávnom právnom posúdení za dôvodnú.

27. Správny súd sa zaoberal aj námietkou žalobcu, že Krajský súd v Trenčíne, ako aj Okresný súd Trenčín, podstatne porušili ustanovenie o konaní pred orgánom verejnej správy, čo malo za následok vydanie nezákonných rozhodnutí, keďže v administratívnom spise chýbajú požadované dokumenty, resp. informácie, ktoré žalobca požadoval, teda požadované informácie sa nenachádzajú v administratívnom spise. Správny súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že požadované informácie (zápisnice) sa naozaj nenachádzajú a ani nenachádzali v administratívnom spise, čo potvrdil aj žalovaný vo vyjadrení k správnej žalobe. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že táto žalobná námietka súvisí s (dôvodnou) žalobnou námietkou spočívajúcou v nesprávnom právnom posúdení. Ak by žalovaný, ako aj prvostupňový orgán, vec správne právne posúdili, tak mali povinnosť zabezpečiť tieto zápisnice do administratívneho spisu s tým, aby následne mohli skúmať, či existuje nejaké obmedzenie v sprístupnení niektorých častí požadovaných informácií, teda z uvedeného dôvodu bola aj táto žalobná námietka

dôvodná, keďže pri správnom právnom posúdení danej veci mali byť požadované informácie súčasťou administratívneho spisu za účelom ďalšieho postupu povinnej osoby.

28. Správny súd považuje za potrebné vyjadriť sa aj k argumentácii žalovaného, ktorý poukázal na názor Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky k výkladu § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Správny súd uvádza, že v danom prípade žalovaný poukázal na argumentáciu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorú ministerstvo ako sťažovateľ uviedlo v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, a teda nejde o záväzný právny názor odvolacieho správneho orgánu vo vzťahu k žalovanému. Teda správny súd považuje žalovaným tvrdené skutočnosti viažuce sa k argumentácii, resp. názoru Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré disponuje postavením odvolacieho orgánu v prípadoch, keď žalovaný rozhoduje ako správny orgán prvého stupňa, za irelevantné, pretože Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky v konkrétnom prípade nevystupuje ako odvolací orgán vo vzťahu k žalovanému. Je to práve žalovaný kto vystupuje ako odvolací orgán voči Okresnému súdu Trenčín. Inštančná (resp. kasačná) záväznosť právnym názorom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky ako odvolacieho orgánu žalovaného preto v konkrétnych okolnostiach prípadu nie je daná. Vo vzťahu k viazanosti žalovaného právnym názorom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorý právny názor ministerstvo prezentovalo v argumentačnej rovine ako sťažovateľ v rámci konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, považuje správny súd za potrebné uviesť, že obe ústavné sťažnosti Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky boli Ústavným súdom Slovenskej republiky odmietnuté (pod sp. zn.: I. ÚS 308/2019 bola odmietnutá ústavná sťažnosť proti Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 3Sžik/1/2018 a pod sp. zn.: IV. ÚS 2/2020 bola odmietnutá ústavná sťažnosť voči Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 5Sžik/3/2018). V dôsledku odmietnutia oboch ústavných sťažností Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky je názor ministerstva vo vzťahu k výkladu ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám, na ktorý sa odvoláva žalovaný, nesprávny. V tejto súvislosti považuje správny súd za potrebné dodať, že zostal zachovaný právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý bol uvedený v rozsudkoch pod sp. zn.: 3Sžik/1/2018 a 5Sžik/3/2018, na ktoré argumentačne poukázal aj správny súd v tomto svojom rozsudku (viď. bod 26 tohto rozsudku).

29. Žalovaný vo svojom vyjadrení k podanej správnej žalobe požiadal správny súd, aby preskúmal, či podanie žalobcu zo dňa 19.04.2022 je skutočne žiadosťou o sprístupnenie informácie podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám alebo ide o žiadosť o nahliadnutie do súdneho spisu podľa CSP. Podľa názoru správneho súdu prvostupňový orgán ako aj žalovaný predmetné podanie správne posudzovali podľa infozákona, a nie ako žiadosť o nahliadnutie do spisu. Režimy sprístupňovania informácií podľa infozákona a iných právnych predpisov (vrátane CSP) sa nevyklúčujú, ale uplatňujú sa popri sebe. Tento záver vyplýva z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 92/2017-26 zo dňa 20.12.2017 aj z rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 1Sžik/3/2021 z 29.09.2022, ktorý odkazuje na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 5Sžik/3/2020 a 3Svk/12/2021 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 3Sžik/3/2012. Podľa Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky „zámerom infozákona nebolo brániť osobám v postupe aj podľa osobitných právnych režimov ani brániť im, aby si zvolili režim infozákona. Vzťah medzi infozákom a osobitnými úpravami nie je vylučujúci a existujú dva svety prístupu k informáciám. Je vecou žiadateľa, aký právny režim poskytovania informácií si zvolí a ak si zvolí režim infozákona, nie je prípustné ho odkazovať na postupy podľa špeciálnych úprav poskytovania informácií. Infozákon neobsahuje výluk svojho použitia v prípade, ak osobitný právny predpis upravuje sprístupňovanie informácií. Infozákon je na povinné osoby relatívne prísny, nakoľko v krátkej lehote musia žiadosť vybaviť alebo o nevyhovení vydať odôvodnené rozhodnutie. Povinná osoba sa nemôže tomuto prísnemu režimu vyhnúť prekvalifikovaním žiadosti podľa obsahu proti vôli žiadateľa“. K existencii režimu sprístupňovania informácií podľa infozákona a podľa CSP správny súd dodáva, že ide o dva samostatné režimy žiadania o sprístupnenie informácií s iným procesným postupom, iným okruhom oprávnených osôb a s iným možným dosiahnutým výsledkom (rozsahom sprístupnenia informácií). Podľa § 97 CSP môže do spisu bez akéhokoľvek obmedzenia nahliadať a robiť si z neho výpisy a kópie strana a jej zástupca (ods. 1) alebo akákoľvek iná osoba, ktorej to povolí súd, ak sú na to vážne dôvody a práva strany tým nemôžu byť dotknuté (ods. 2). Pokiaľ by žalobca žiadal o sprístupnenie informácie (súdnych zápisníc) v tomto režime, bolo by na rozhodnutí konajúceho sudcu, či mu to ako neúčastníkovi vzhľadom na uvedené zákonné kritéria povolí. V tomto prípade by predmetom sprístupnenia bolo celé znenie zápisníc, prípadne iných častí súdneho spisu bez obmedzenia. Naproti tomu v režime infozákona sa informácie

zásadne sprístupňujú, a to komukoľvek, pokiaľ nie je ich sprístupnenie výslovne obmedzené (§ 8 až § 11a infozákona, prípadne osobitné predpisy). Obmedzenie sprístupnenia sa podľa § 12 infozákona vykoná tak, že sa zo sprístupnenia vylúčia tie informácie, ktorých sa obmedzenie týka. V predmetnej veci si žalobca hneď v žiadosti zvolil režim infozákona, keď výslovne uviedol, že informácie žiada na základe „zákona o slobode informácií“. Vzhľadom na uvedené sa predmetná žiadosť prvostupňovým orgánom ako aj odvolacím orgánom správne posudzovala v režime infozákona, a nie ako nahliadnutie do spisu podľa CSP. Na základe uvedeného nebol dôvod „prekvalifikovať“ podanú žiadosť žalobcu, ako to vo vyjadrení k správnej žalobe navrhol žalovaný, ktorý spolu s prvostupňovým orgánom verejnej správy podanú žiadosť správne vyhodnocovali v zmysle infozákona.

30. Vzhľadom na vyššie uvedené (najmä body 26 a 27 tohto rozsudku) správny súd zrušil napadnuté rozhodnutie podľa § 191 ods. 1 písm. c) a g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej ako „SSP“), pretože vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré malo za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci. Podľa § 191 ods. 3 písm. a) SSP zrušil správny súd aj prvostupňové rozhodnutie, nakoľko obidva dôvody zrušenia napadnutého rozhodnutia sa týkali aj tohto prvostupňového rozhodnutia. Podľa § 191 ods. 4 SSP správny súd vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, v ktorom je viazaný právnym názorom vysloveným v tomto rozsudku. Úlohou okresného súdu bude v prvom rade vyžiadať si požadované informácie (zápisnice) a následne posúdiť žiadosť žalobcu v režime infozákona a dôsledne skúmať, či sú v predmetnej veci splnené zákonné podmienky na nesprístupnenie informácie podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám, najmä, či sa požadované informácie týkajú prebiehajúceho alebo právoplatne skončeného súdneho konania. V závislosti od vyriešenia tejto otázky následne okresný súd v súlade so závermi uvedenými v tomto rozsudku rozhodne, či existuje dôvod na obmedzenie sprístupnenia informácií s tým, že v právoplatne skončenej veci bude nesprístupnenie informácie predstavovať výnimku, ktorej prípadnú existenciu bude povinný riadne preukázať a presvedčivo odôvodniť vo vzťahu ku konkrétnemu verejnému záujmu. Pokiaľ okresný súd dospeje k záveru, že je dôvod na akékoľvek obmedzenie sprístupnenia informácie podľa § 8 až 11a zákona o slobodnom prístupe k informáciám, tak je potrebné toto obmedzenie aplikovať výlučne na informácie, ktorých sa týka, a nie na požadované informácie ako celok (zápisnice).

31. Úspešnému žalobcovi správny súd priznal voči žalovanému náhradu dôvodne vynaložených trov konania v plnom rozsahu podľa § 167 ods. 1 SSP s tým, že výška trov konania bude určená samostatným uznesením, ktoré po právoplatnosti tohto rozhodnutia vydá súdny úradník podľa § 175 ods. 2 SSP.

32. Senát správneho súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 SSP).

32. Senát správneho súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť (§ 438 ods. 1 SSP, § 439 ods. 1 SSP a § 439 ods. 3 SSP a contr.).

O kasačnej sťažnosti rozhoduje kasačný súd – Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (§ 438 ods. 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť je potrebné podať na Správnom súde v Banskej Bystrici (§ 444 ods. 1 SSP) v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP).

Kasačná sťažnosť podaná v listinnej podobe musí byť podaná v potrebnom počte vyhotovení (§ 56 ods. 3 SSP).

Podľa § 445 ods. 1, 2 SSP, (1) v kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

a) označenie napadnutého rozhodnutia,

- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
 - c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
 - d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).
- (2) Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Podľa § 449 ods. 1, 2 SSP, (1) sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosti podľa odseku 1 neplatia, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.